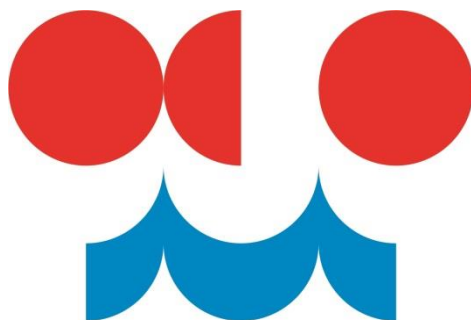

Český hydrometeorologický ústav
Úsek kvality ovzduší

**Kvalita ovzduší a rozptylové podmínky
na území ČR**

KVĚTEN 2019

Obsah

I.	ÚVOD	2
II.	METEOROLOGICKÉ A ROZPTYLOVÉ PODMÍNKY	2
III.	ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ SUSPENDOVANÝMI ČÁSTICEMI PM₁₀	3
III.1	Denní koncentrace PM ₁₀ na městských a předměstských stanicích v květnu 2019	3
III.2	Denní koncentrace PM ₁₀ na venkovských stanicích v květnu 2019.....	3
III.3	Průběh denních koncentrací PM ₁₀ v květnu 2019	5
III.4	Překročení hodnoty imisního limitu PM ₁₀ od počátku roku 2019.....	5
IV.	ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ PŘÍZEMNÍM OZONEM (O₃)	8
IV.1	Maximální denní 8hodinové koncentrace O ₃ na městských a předměstských stanicích v květnu 2019.....	8
IV.2	Maximální denní 8hodinové koncentrace O ₃ na venkovských stanicích v květnu 2019	8
IV.3	Průběh maximálních denních 8hodinových koncentrací O ₃ v květnu 2019.....	10
IV.4	Překročení hodnoty imisního limitu maximální denní 8hodinové koncentrace O ₃ (v průměru za tři roky)	10
V.	KONCENTRACE OSTATNÍCH LÁTEK ZNEČIŠŤUJÍCÍCH OVZDUŠÍ	13
VI.	SMOGOVÝ A VAROVNÝ REGULAČNÍ SYSTÉM (SVRS)	13

Zpracovaly:

Bc. Hana Škáchová, Oddělení informačních systémů kvality ovzduší, ČHMÚ Praha-Komořany
RNDr. Leona Vlasáková, PhD, Oddělení informačních systémů kvality ovzduší, ČHMÚ Praha-Komořany
Mgr. Klára Sedláková, Oddělení všeobecné klimatologie, ČHMÚ Praha-Komořany

I. ÚVOD

Úsek kvality ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) vydává od listopadu 2014 zprávy hodnotící znečištění ovzduší a rozptylové podmínky v České republice za předchozí měsíc. Jejich účelem je poskytnout veřejnosti co nejnovější informace o kvalitě ovzduší.

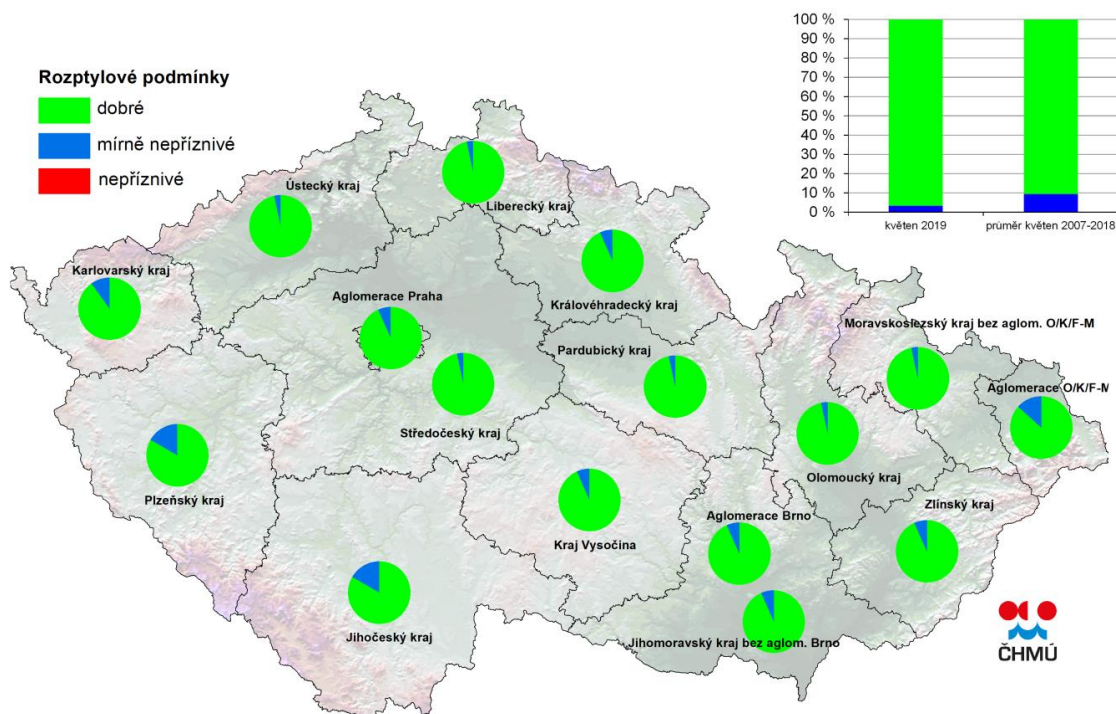
Podrobné informace o datech používaných k předběžnému hodnocení a o hodnocených látkách, stejně jako archiv dosud vydaných zpráv jsou k nahlédnutí na webové stránce ČHMÚ

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/mesprehledy.html.

II. METEOROLOGICKÉ A ROZPTYLOVÉ PODMÍNKY

Květen byl na území ČR **teplotně silně podnormální**. Průměrná měsíční teplota vzduchu 10,7 °C byla o 2,3 °C nižší než normál 1981–2010. Chladná byla především první polovina měsíce, kdy se průměrná denní teplota na území ČR pohybovala většinou výrazně pod hodnotami normálu. V druhé polovině pak teplota kolísala kolem hodnot normálu. Odchylka průměrné teploty od normálu byla v jedenácti dnech měsíce větší než -4 °C. **Srážkově** byl květen na území ČR **nadnormální**. Průměrný měsíční úhrn 90 mm představuje 130 % normálu 1981–2010. V poslední dekádě měsíce se na některých stanicích vyskytly dny s denním srážkovým úhrnem vyšším než 50 mm, a to především v oblastech Libereckého, Moravskoslezského, Olomouckého a Zlínského kraje. Nejméně srážek za květen (méně než 60 mm, tj. 93 % normálu) spadlo v Karlovarském kraji. Průměrný měsíční srážkový úhrn větší než 100 mm byl zaznamenán v krajích Pardubickém, Olomouckém, Zlínském, Moravskoslezském a kraji Vysočina.

V květnu 2019 panovaly v porovnání s dlouhodobým průměrem 2007–2018 **normální rozptylové podmínky** (Obr. 1). V celorepublikovém průměru se dobré rozptylové podmínky vyskytovaly v 97 % případů, což představuje 107 % dlouhodobého průměru. Hodnoceno na základě ventilačního indexu zprůměrovaného pro jednotlivé kraje a aglomerace se nepříznivé rozptylové podmínky během měsíce nevyskytly v žádném kraji a aglomeraci. Nejčastěji (97 %) se dobré rozptylové podmínky vyskytovaly ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém, Pardubickém, Olomouckém a Moravskoslezském kraji bez aglomerace O/K/F-M¹. K nejvýraznějšímu zlepšení rozptylových podmínek oproti dlouhodobému normálu došlo v Ústeckém a Libereckém kraji.

Obr. 1 Skladba denních průměrů ventilačního indexu v krajích a aglomeracích České republiky, květen 2019, zdroj: ČHMÚ

¹Agglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek

III. ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ SUSPENDOVANÝMI ČÁSTICEMI PM₁₀

III.1 Denní koncentrace PM₁₀ na městských a předměstských stanicích v květnu 2019

Průměrné denní koncentrace PM₁₀ přesáhly v květnu hodnotu imisního limitu (LV) **na městských a předměstských stanicích** v Libereckém a Zlínském kraji (Obr. 2). Nejnížší koncentrace byly naměřeny v Jihočeském kraji (průměrná koncentrace 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, medián koncentrací 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), nejvyšší ve Zlínském kraji (průměrná koncentrace 18 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, medián koncentrací 13 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

Maximální denní koncentrace PM₁₀ (77 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byla naměřena dne 1. 5. na městské pozad'ové stanici Liberec Rochlice v Libereckém kraji. Minimální denní koncentrace PM₁₀ (3 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byla naměřena dne 15. 5. na městské pozad'ové stanici Šumperk - 5.ZŠ v Olomouckém kraji. Průměr všech denních koncentrací PM₁₀ naměřených na městských a předměstských stanicích v květnu 2019 je 15 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$; medián činí 14 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

III.2 Denní koncentrace PM₁₀ na venkovských stanicích v květnu 2019

Průměrné denní koncentrace PM₁₀ nepřesáhly v květnu hodnotu imisního limitu (LV) **na venkovských² stanicích** v žádném kraji ani aglomeraci (Obr. 3). Nejnížší koncentrace byly naměřeny v Jihočeském kraji (průměrná koncentrace 8 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, medián koncentrací 8 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), nejvyšší v aglomeraci O/K/F-M (průměrná koncentrace 18 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, medián koncentrací 16 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

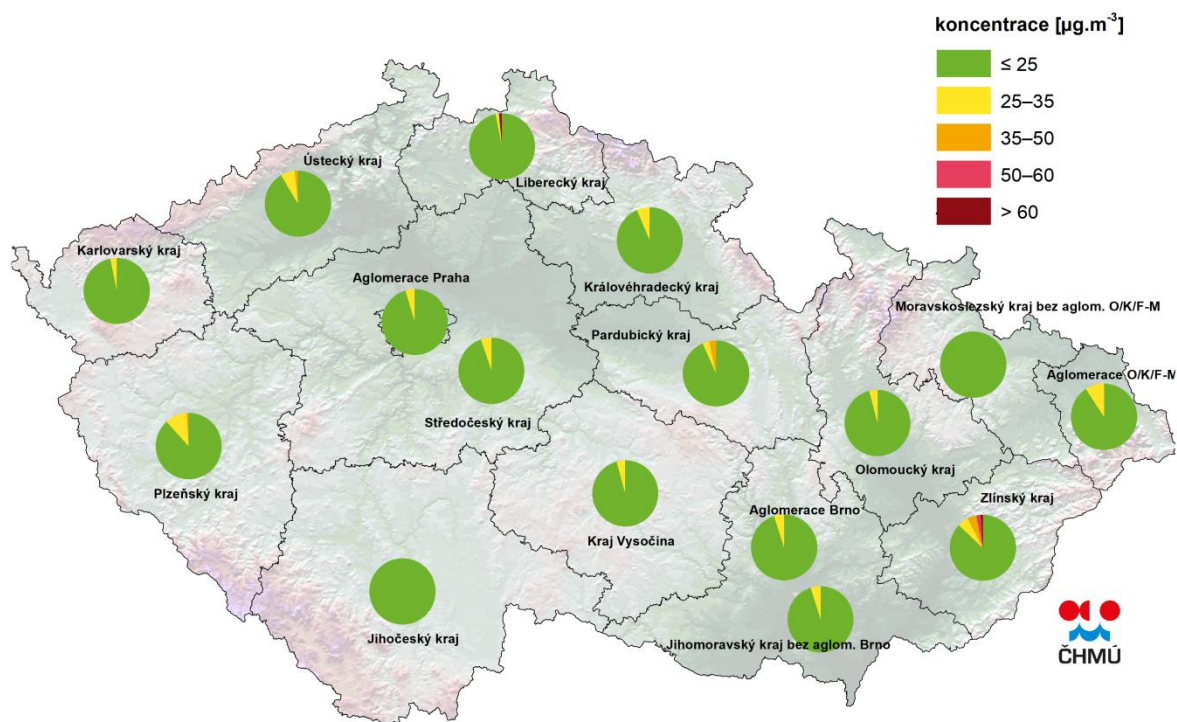
Maximální denní koncentrace PM₁₀ (46 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byla naměřena dne 2. 5. na stanici Věřňovice v aglomeraci O/K/F-M. Minimální denní koncentrace PM₁₀ (3 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) byla naměřena dne 15. 5. na stanici Loštice v Olomouckém Královéhradeckém kraji. Průměr všech denních koncentrací PM₁₀ naměřených na venkovských stanicích v květnu 2019 je 13 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$; medián činí 12 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

Tab. 1 Počet městských, předměstských a venkovských pozad'ových stanic s měřením suspendovaných částic PM₁₀ v krajích a aglomeracích, květen 2019³

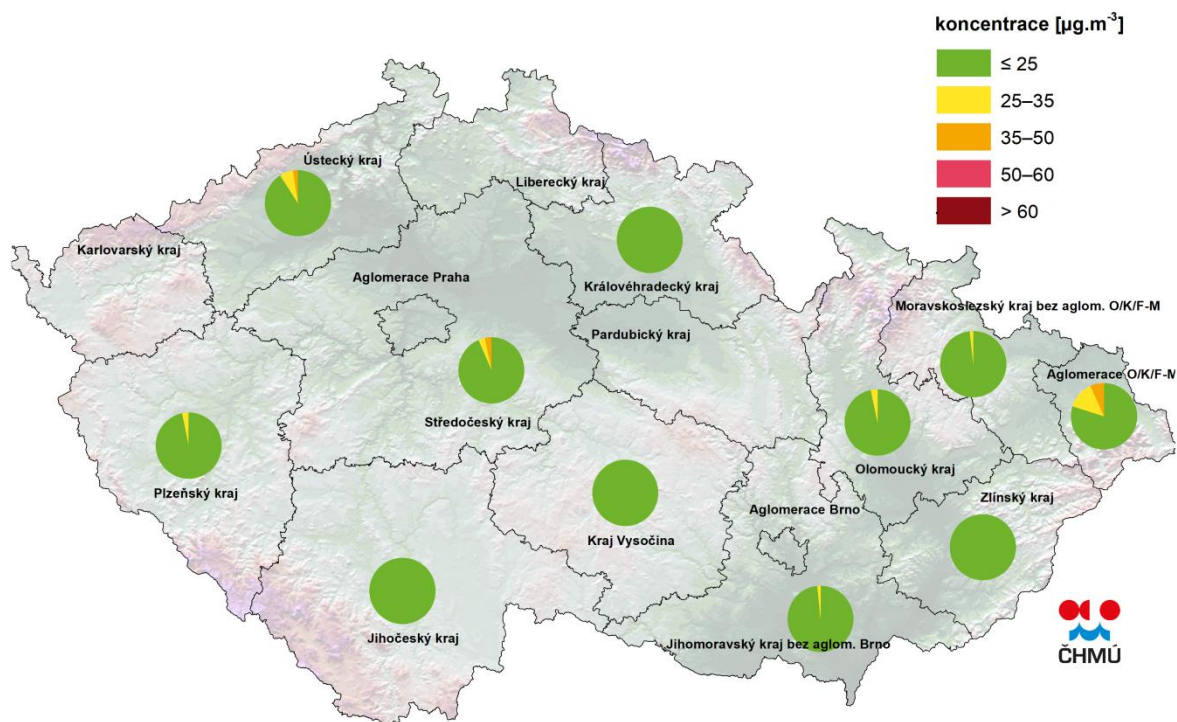
kraj/aglomerace	městské a předměstské stanice	venkovské stanice
Aglomerace Brno	6	0
Aglomerace O/K/F-M	12	2
Aglomerace Praha	10	0
Jihočeský kraj	3	1
Jihomoravský kraj bez aglom. Brno	2	2
Karlovarský kraj	2	0
Kraj Vysočina	3	1
Královéhradecký kraj	1	1
Liberecký kraj	2	0
Moravskoslezský kraj bez aglom. O/K/F-M	1	2
Olomoucký kraj	5	3
Pardubický kraj	2	0
Plzeňský kraj	3	1
Středočeský kraj	5	1
Ústecký kraj	8	5
Zlínský kraj	3	1
Celkem ČR	68	20

² Data týkající se distribuce denních koncentrací PM₁₀ na venkovských stanicích jsou k dispozici pouze z části krajů a aglomerací České republiky. Důvodem je vyšší zastoupení manuálních stanic ve venkovských oblastech, jejichž data jsou prezentována až po jejich verifikaci, jak bylo zmíněno v úvodní kapitole zprávy.

³ Vzhledem k úpravám map v souvislosti s vydáním ročenky „Znečištění ovzduší na území ČR v roce 2017“ jsou počty stanic, na základě kterých byla provedena analýza koncentrací PM₁₀, uvedeny v samostatné tabulce.

Obr. 2 Rozdělení průměrných denních koncentrací PM_{10} na městských a předměstských pozad'ových měřicích stanicích, květen 2019, zdroj: ČHMÚ

Obr. 3 Rozdělení průměrných denních koncentrací PM_{10} na venkovských pozad'ových měřicích stanicích, květen 2019, zdroj: ČHMÚ

III.3 Průběh denních koncentrací PM₁₀ v květnu 2019

Během května nepřekročily průměrné denní koncentrace PM₁₀ hodnotu imisního limitu a ventilační index klesl pod hodnotu 3 000 m²·s⁻¹ pouze v jednom dni (

Obr. 4). Průměrné denní koncentrace poklesly po přechodu studené fronty na začátku měsíce pod polovinu hodnoty denního imisního limitu, kde se udržely až do konce měsíce.

III.4 Překročení hodnoty imisního limitu PM₁₀ od počátku roku 2019

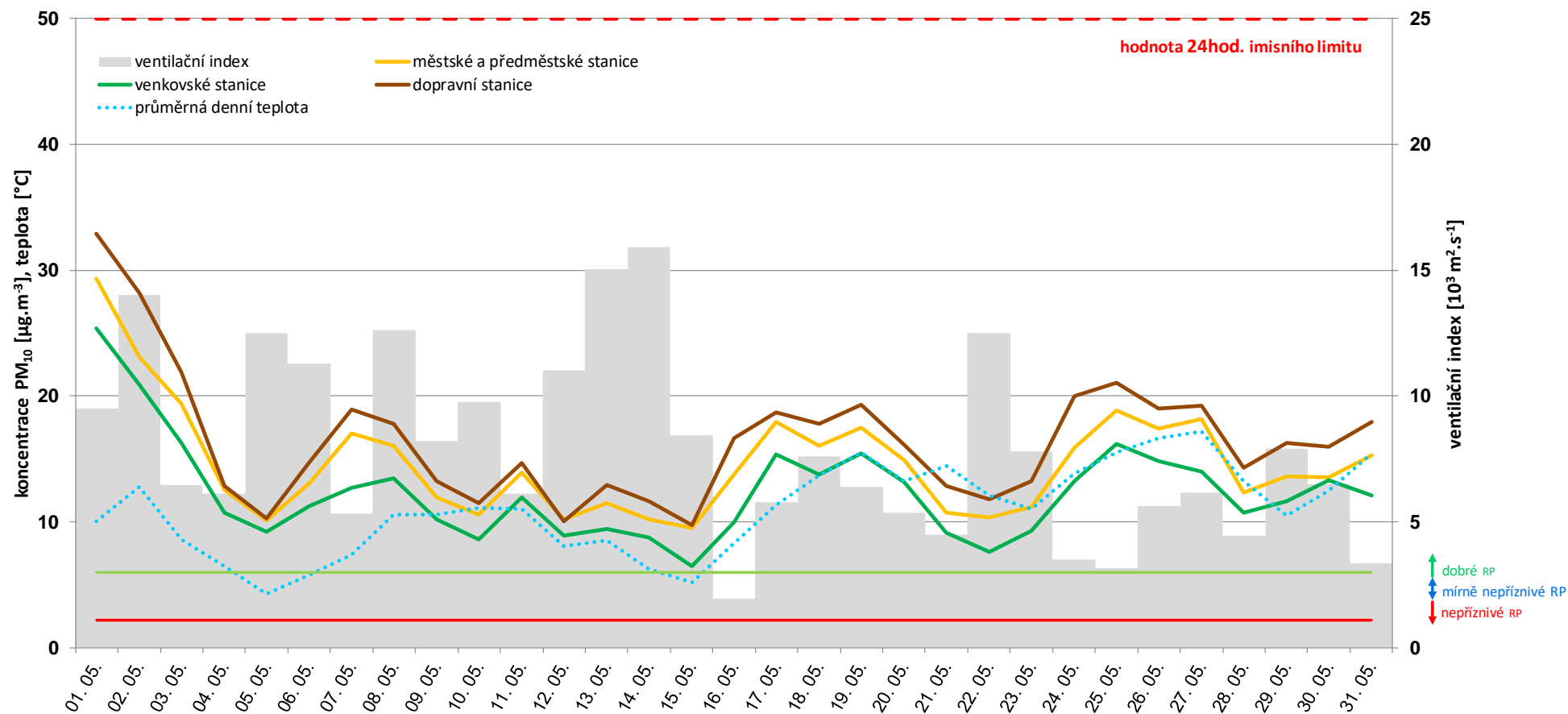
Během května došlo k překročení hodnoty denního imisního limitu PM₁₀ 50 µg.m⁻³ na 5 stanicích ze 127.

Maximální povolený počet překročení (35x za kalendářní rok) hodnoty denního imisního limitu PM₁₀ (50 µg.m⁻³) byl na konci května překročen na 3 stanicích (Obr. 5).

Překročení hodnoty imisního limitu bylo v květnu zaznamenáno na stanicích Brno–Zvonařka (I), Ostrava–Radvanice ZU (I), Věřňovice (R)⁴.

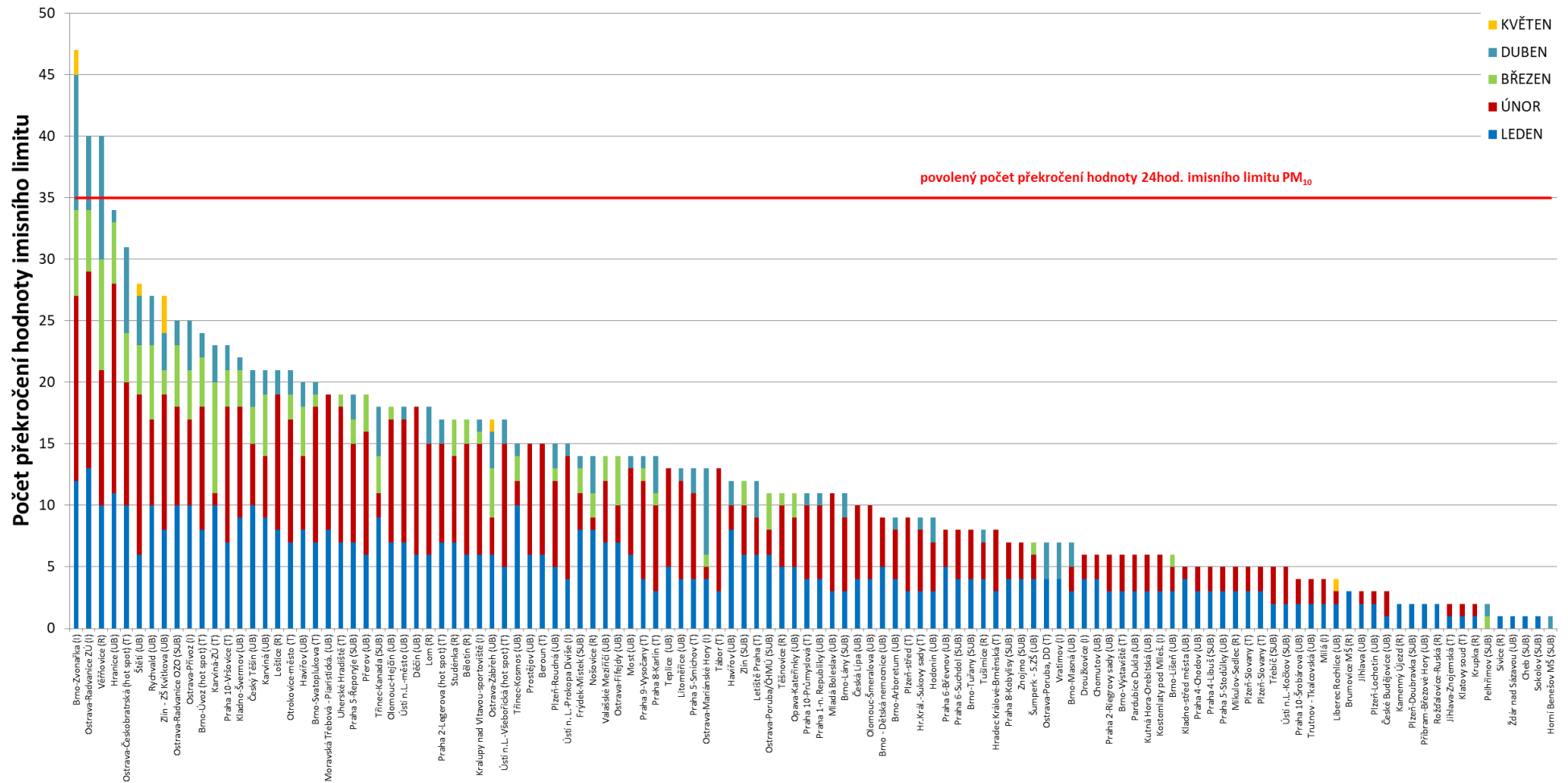
⁴ I – průmyslová stanice; T – dopravní stanice; UB – městská pozad'ová stanice; SUB – předměstská pozad'ová stanice; R – venkovská stanice

Poznámky k obr. 4: Průmyslové stanice zde nejsou uvedeny z důvodu nereprezentativnosti pro ČR vzhledem k jejich malému počtu a výskytu pouze v Moravskoslezském kraji. RP = rozptylové podmínky.

Obr. 4 Vývoj průměrných denních koncentrací PM_{10} a celorepublikového průměru teploty vzduchu (model ALADIN) a ventilačního indexu (model ALADIN), květen 2019⁵, zdroj: ČHMÚ

⁵ V souvislosti s vydáním ročenky Znečištění ovzduší na území ČR v roce 2017 byl aktualizován graf vývoje průměrných denních koncentrací PM_{10} a ventilačního indexu v měsíčních zprávách

Obr. 5 Počet dní, kdy průměrná denní koncentrace PM₁₀ překročila hodnotu svého imisního limitu (50 µg.m⁻³) na stanicích AIM, 2019, zdroj: ČHMÚ

IV. ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ PŘÍZEMNÍM OZONEM (O₃)

V období od dubna do září jsou v rámci měsíčních zpráv hodnoceny i koncentrace přízemního ozonu, k jejichž navýšení až překračování hodnot imisního limitu dochází v teplejším období roku. Podrobnější informace ke koncepci imisního limitu O₃ a zdravotním účinkům O₃ lze nalézt na http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/mesprehledy.html#ozon.

IV.1 Maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ na městských a předměstských stanicích v květnu 2019

Maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ překročily v květnu hodnotu imisního limitu (120 µg.m⁻³) **na městských a předměstských stanicích** ve všech krajích a aglomeracích, vyjma kraje Libereckého a Plzeňského (Obr. 6). Nejnížší koncentrace byly naměřeny v Plzeňském kraji (průměrná koncentrace 73 µg.m⁻³, medián koncentrací 69 µg.m⁻³), nejvyšší v Karlovarském kraji (průměrná koncentrace 95 µg.m⁻³, medián koncentrací 90 µg.m⁻³).

Nejvyšší maximální denní 8hodinová koncentrace O₃ (136 µg.m⁻³) byla naměřena dne 24. 5. na městské pozadové stanici Ústí n.L.-město v Ústeckém kraji. Nejnížší maximální denní 8hodinová koncentrace O₃ (23 µg.m⁻³) byla naměřena dne 16. 5. na městské pozadové stanici Brno-Arboretum v aglomeraci Brno. Průměr všech maximálních denních 8hodinových koncentrací O₃ naměřených na městských a předměstských stanicích v květnu 2019 je 89 µg.m⁻³; medián činí 88 µg.m⁻³.

IV.2 Maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ na venkovských stanicích v květnu 2019

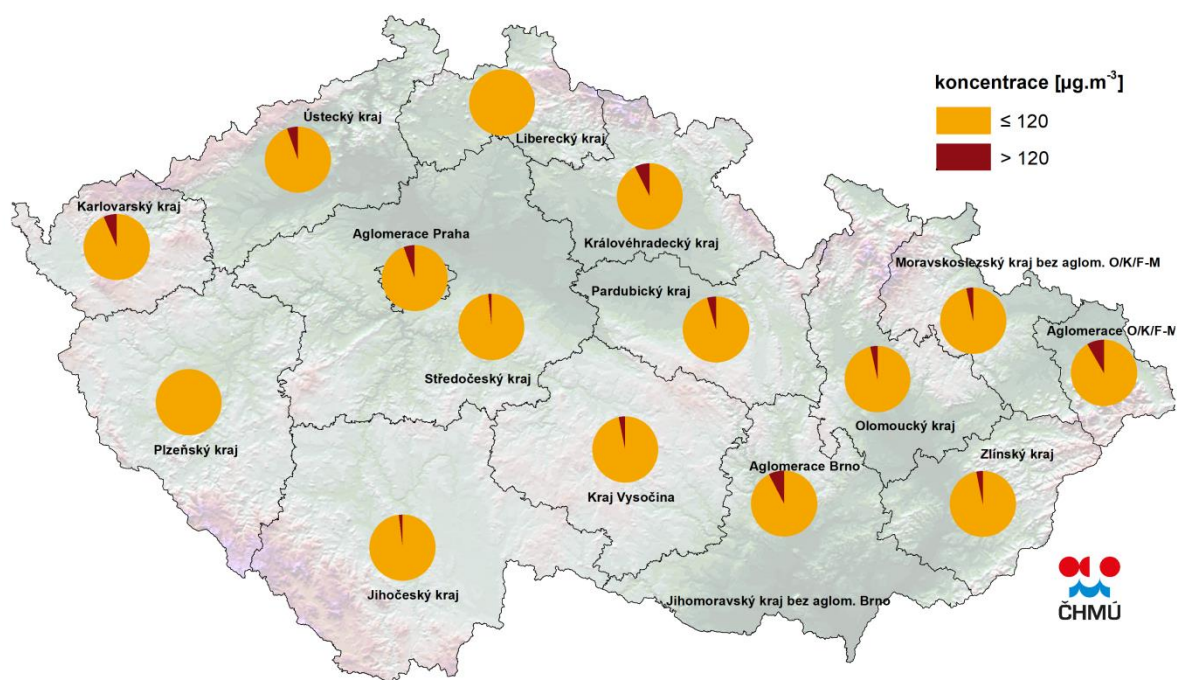
Maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ překročily v květnu hodnotu imisního limitu (120 µg.m⁻³) **na venkovských stanicích** ve všech krajích a aglomeracích vyjma Jihomoravského kraje (Obr. 7). Nejnížší koncentrace byly naměřeny v kraji Vysočina (průměrná koncentrace 89 µg.m⁻³, medián koncentrací je 89 µg.m⁻³), nejvyšší v Královéhradeckém kraji (průměrná koncentrace 104 µg.m⁻³, medián koncentrací 104 µg.m⁻³).

Nejvyšší maximální denní 8hodinová koncentrace O₃ (136 µg.m⁻³) byla naměřena dne 24. 5. na stanici Rudolice v Horách v Ústeckém kraji. Nejnížší maximální denní 8hodinová koncentrace O₃ (46 µg.m⁻³) byla naměřena dne 16. 5. na stanici Kostelní Myslová v kraji Vysočina. Průměr všech maximálních denních 8hodinových koncentrací O₃ naměřených na venkovských stanicích v květnu 2019 je 93 µg.m⁻³; medián činí 92 µg.m⁻³.

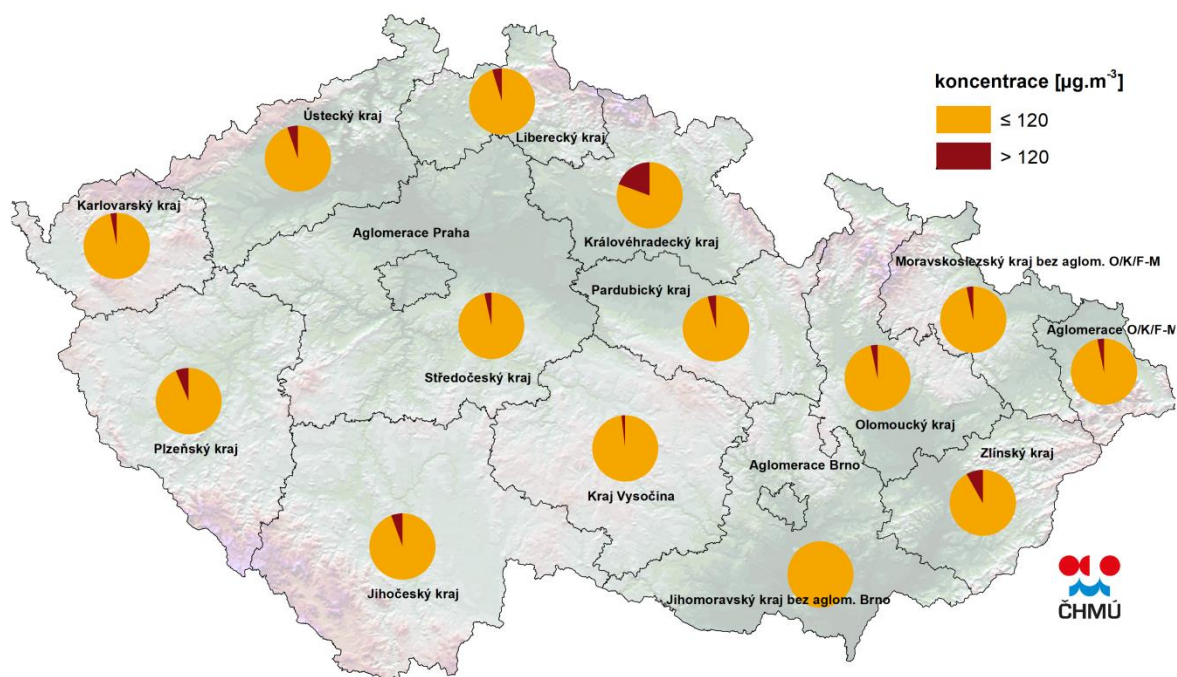
Tab. 2 Počet městských, předměstských a venkovských pozadových stanic s měřením přízemního ozonu O₃ v krajích a aglomeracích, květen 2019⁶

kraj/aglomerace	městské a předměstské stanice	venkovské stanice
Aglomerace Brno	3	0
Aglomerace O/K/F-M	4	1
Aglomerace Praha	5	0
Jihočeský kraj	2	3
Jihomoravský kraj bez aglom. Brno	0	2
Karlovarský kraj	1	1
Kraj Vysočina	1	1
Královéhradecký kraj	1	2
Liberecký kraj	1	2
Moravskoslezský kraj bez aglom. O/K/F-M	1	2
Olomoucký kraj	3	1
Pardubický kraj	1	1
Plzeňský kraj	2	1
Středočeský kraj	2	2
Ústecký kraj	6	5
Zlínský kraj	2	2
Celkem ČR	35	26

⁶ Vzhledem k úpravám map v souvislosti s vydáním ročenky „Znečištění ovzduší na území ČR v roce 2017“ jsou počty stanic, na základě kterých byla provedena analýza koncentrací O₃, uvedeny v samostatné tabulce.

Obr. 6 Rozdělení maximálních denních 8hod. koncentrací O_3 na městských a předměstských pozad'ových měřicích stanicích, květen 2019

Obr. 7 Rozdělení maximálních denních 8hod. koncentrací O_3 na venkovských pozad'ových stanicích, květen 2019

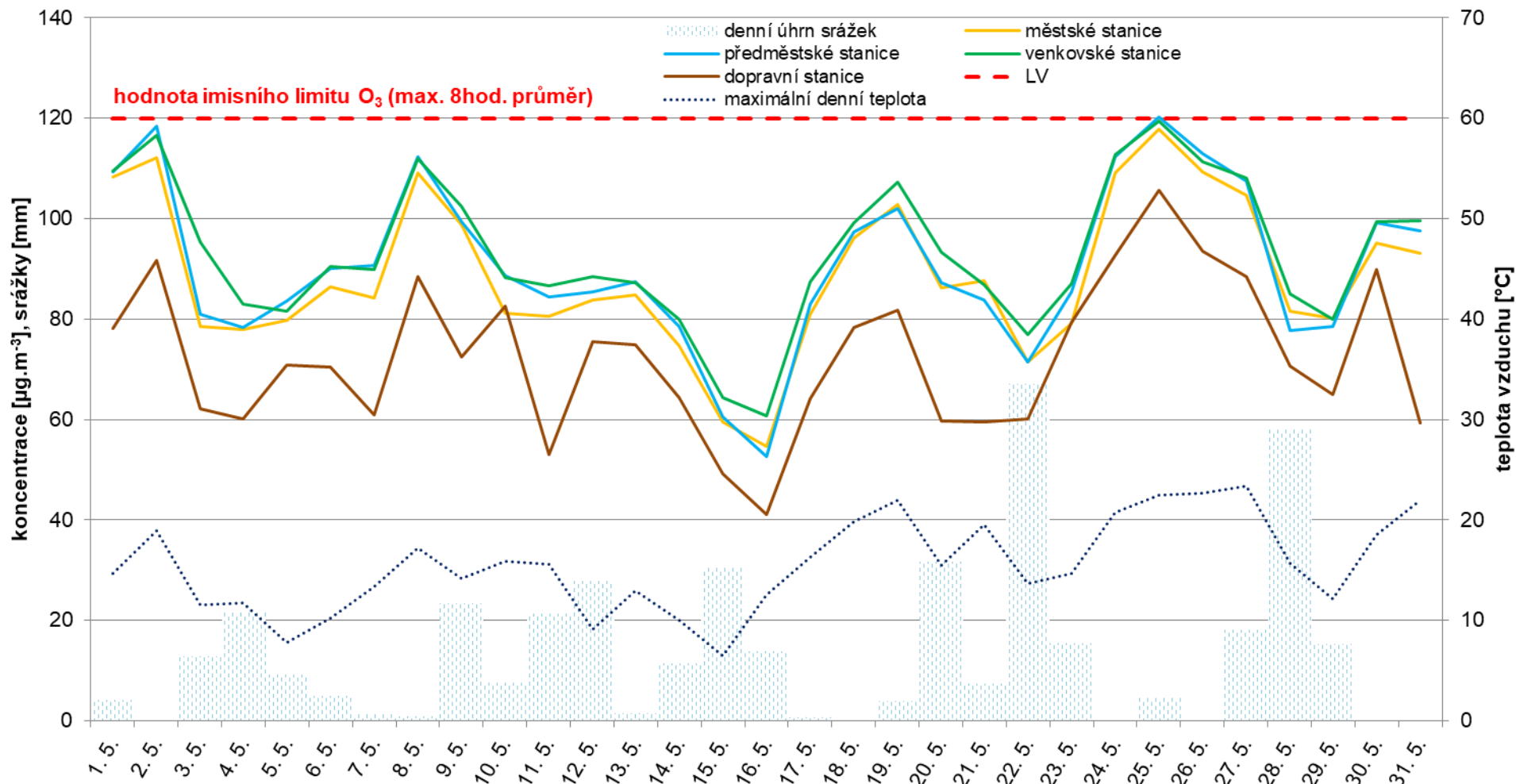
IV.3 Průběh maximálních denních 8hodinových koncentrací O₃ v květnu 2019

Během května se maximální denní koncentrace O₃ pohybovaly nad polovinou hodnoty imisního limitu (Obr. 8). V polovině měsíce nás přecházela tlaková níže ve vyšších vrstvách atmosféry a současně zesílil gradient tlaku vzduchu nad Českou republikou, díky čemuž krátkodobě poklesly pod polovinu hodnoty imisního limitu. V polovině třetí dekády zasahoval do ČR výběžek vysokého tlaku vzduchu a maximální koncentrace vystoupaly až k hodnotě imisního limitu, v případě předměstských stanic došlo i k jeho překročení. Koncem měsíce se nad střední Evropu rozšířila další tlaková výše a maximální koncentrace se pohybovaly vysoko nad polovinou hodnoty imisního limitu.

IV.4 Překročení hodnoty imisního limitu maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ (v průměru za tři roky)

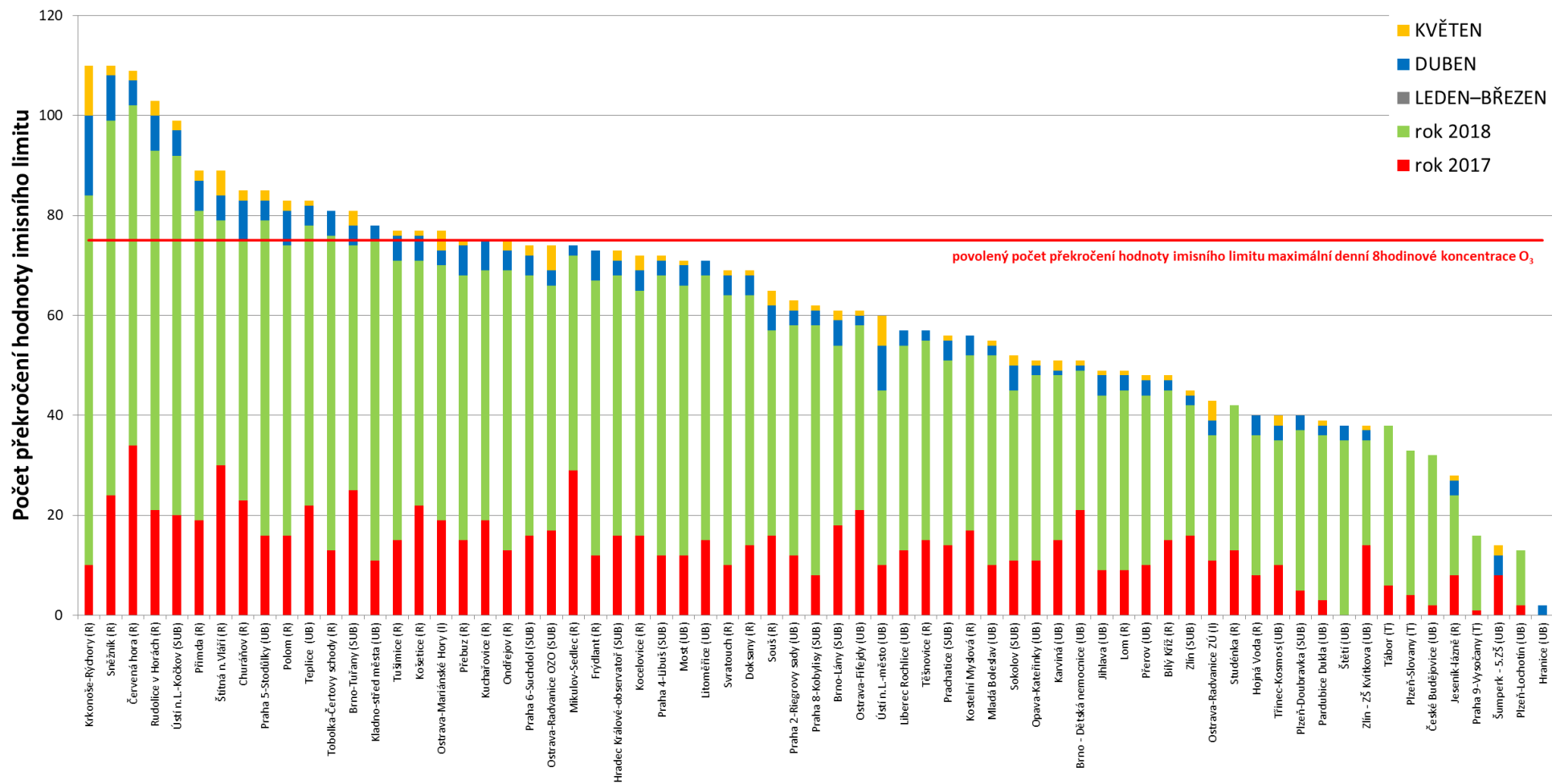
Během května došlo k překročení hodnoty imisního limitu maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ 120 µg.m⁻³ na 48 stanicích ze 67.

Maximální povolený počet překročení (25x v průměru za tři roky) hodnoty denního imisního maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ (120 µg.m⁻³) byl na konci května překročen na 17 stanicích ze 67 (Obr. 9).

Poznámky k obr. 4: Průmyslové stanice zde nejsou uvedeny z důvodu nereprezentativnosti pro ČR vzhledem k jejich malému počtu a výskytu pouze v Moravskoslezském kraji.
 RP = rozptylové podmínky.

Obr. 8 Vývoj průměrných maximálních denních 8hod. koncentrací O₃ a celorepublikového průměru maximální teploty vzduchu (model ALADIN), květen 2019, zdroj: ČHMÚ

Obr. 9 Počet dní, kdy maximální denní 8hodinová koncentrace O₃ překročila hodnotu svého imisního limitu (120 µg.m⁻³) na stanicích AIM, 2019, zdroj: ČHMÚ

V. KONCENTRACE OSTATNÍCH LÁTEK ZNEČIŠŤUJÍCÍCH OVZDUŠÍ

V květnu došlo ke dvěma překročení hodnoty hodinového imisního limitu oxidu dusičitého NO₂ (200 µg.m⁻³) na dopravní stanici Brno-Svatoplukova. Je však třeba zdůraznit, že se jedná o neverifikovaná data a počty překročení se mohou v průběhu verifikace měnit.

Koncentrace ostatních látek znečišťující ovzduší, které lze vzhledem k současné dostupnosti dat hodnotit (tj. hodinová koncentrace oxidu dusičitého, hodinová a denní koncentrace oxidu siřičitého, denní maximum 8hodinových koncentrací oxidu uhelnatého), nepřekročily v březnu 2019 hodnotu svého imisního limitu.

VI. SMOGOVÝ A VAROVNÝ REGULAČNÍ SYSTÉM (SVRS)

V květnu 2019 nebyly vyhlášeny **žádné smogové situace ani regulace**.

Prahové hodnoty PM₁₀ pro vyhlášení smogové situace byly překročeny na jedné stanici SVRS, avšak nebyly splněny další zákonné podmínky pro vyhlášení smogové situace. Prahové hodnoty PM₁₀ pro vyhlášení regulace překročeny nebyly.

Prahové hodnoty O₃ pro vyhlášení smogové situace byly překročeny na jedné stanici SVRS, avšak nebyly splněny další zákonné podmínky pro vyhlášení smogové situace. Prahové hodnoty O₃ pro vyhlášení varování překročeny nebyly.

Prahové hodnoty NO₂, SO₂ pro vyhlášení smogové situace či regulace nebyly na lokalitách SVRS překročeny.

KONTAKTY

ČHMÚ Praha-Komořany

Ing. Václav Novák, e-mail: vaclav.novak@chmi.cz, tel.: 244 032 402

ČHMÚ Praha-Komořany (pro smogové situace)

Mgr. Ondřej Vlček, e-mail: ondrej.vlcek@chmi.cz, tel.: 244 032 488

ČHMÚ Praha-Libuš (Centrální laboratoře imisí)

Mgr. Štěpán Rychlík, PhD., e-mail: stepan.rychlik@chmi.cz, tel.: 606 477 218

ČHMÚ Ostrava

Mgr. Blanka Krejčí, e-mail: blanka.krejci@chmi.cz, tel.: 603 511 908

ČHMÚ Brno

Mgr. Jáchym Brzezina, e-mail: jachym.brzezina@chmi.cz, tel.: 737 387 741

ČHMÚ Hradec Králové

Mgr. Jan Komárek, e-mail: jan.komarek@chmi.cz, tel.: 605 228 142

ČHMÚ Plzeň

Ing. Tomáš Fory, e-mail: tomas.fory@chmi.cz, tel.: 604 221 364

ČHMÚ Ústí nad Labem

Ing. Helena Plachá, e-mail: helena.placha@chmi.cz, tel.: 724 522 390

V případě jakýchkoli dotazů či připomínek k měsíční zprávě kontaktujte Bc. Hanu Škáchovou,
e-mail: hana.skachova@chmi.cz, tel.: 244 032 403.